

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
„СЕВЕРНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ“ ДП-ГАБРОВО
ТП ДЪРЖАВНО ЛОВНО СТОПАНСТВО „ВОДЕН - ИРИ ХИСАР“

**ДОКЛАД И АНАЛИЗ
НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОВЕДЕНИЯ МОНИТОРИНГ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ТП
ДЛС „Воден - Ири Хисар“ ПРЕЗ 2025 г.**

Настоящото проучване е извършено в периода на месец януари – декември 2025 г във връзка с годишния мониторинг на ГВКС за територията на ТП ДЛС „Воден - Ири Хисар“

I. Собственост на горите и промени в начина на ползване или функционалните категории на горите:

Към 31.12.2025 г. територията на ТП „ДЛС Воден – Ири Хисар“ е 15 061,7 ха:

- в т.ч. - държавни ГТ - 14 974,3 ха;
- общински ГТ - 83,1 ха;
- частна - физически лица – 2,4 ха.
- частна - юридически лица - 0,4 ха;
- гори по чл. 19 от ЗСПЗЗ - 1,5 ха.

През 2025 г. в площта и собствеността горските територии на стопанството не са настъпили промени.

- Обявена е процедура за закупуване на частните горските територии- няма постъпили заявления;
- Не е извършвана смяна на предназначението на горски територии;
- Няма промени във функционалното предназначение на териториите.
- Не са издавани заповеди за заличаване/обявяване/промени на защитените територии и защитените зони.
- Не са извършвани промени в заповедите или планове за управление на защитени територии и зони.

**II. Извършени горскостопански дейности на територията на стопанството
*/залесяване, отглеждане на горски култури, производство на посевен и посадъчен материал, изведени сечи, направа на горски пътища и др./***

През 2025г. в района на дейност на ТП „ДЛС Воден – Ири Хисар“ са добити 36 668 куб.м дървесина, в т.ч. от иглолистни дървесни видове – 350 куб.м.

По категории добитата дървесина е разпределена както следва:

- Едра – 17 429 куб.м – 47,53 % от общата кубатура на добитата лежаща маса;
- Средна – 4 648 куб.м – 12,68 % от общата кубатура на добитата лежаща маса;
- Дребна – 0 куб.м – 0,00 % от общата кубатура на добитата лежаща маса;

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
„СЕВЕРНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ“ ДП-ГАБРОВО
ТП ДЪРЖАВНО ЛОВНО СТОПАНСТВО „ВОДЕН - ИРИ ХИСАР“

- Дърва – 14 592 куб.м – 39,79 % от общата кубатура на добитата лежаща маса;
- Вършина – 0 куб.м – 0 % от общата кубатура на добитата лежаща маса.

По годишен план стопанството има разчет да добие 48 234 куб.м лежаща маса. Добита и реализирана дървесина за периода от 01.01.2025 г. до 31.12.2025 г. е 38 169 куб.м лежаща маса, в т.ч. промишлен дърводобив: 17 034 куб.м лежаща маса, местно население – 20 165 куб.м лежаща маса и дърва по чл. 193 от ЗГ: 971 куб.м лежаща маса. Изпълнението на годишния план 79 %.

С най-голям дял добита дървесина по дървесни видове е цера, след него сребролистната липа. През 2025 г. са добивани и други дървесни видове с по-малък процент участие, а именно акация, келяв габър, планински ясен, мъждрян, благун, летен дъб, габър, клен, гледичия и зимен дъб. Иглолистните са представени само от черния бор.

- Достъпът до горски територии – държавна собственост и движението по горските пътища се контролира с издаване на разрешителни за достъп на всяко моторно превозно средство.

- Фирмите извършващи дърводобив бяха запознати с изискванията на горската сертификация и изискуемата технология за добив на дървесина и са информирани да представят: необходимите лични предпазни средства и за мотористите да притежават свидетелство за правоспособност за работа с бензино – моторен трион. За всеки един обект за дърводобив е изготвено „Приложение 2 – лист за проверка на оборудването и използването на лични предпазни средство и защитно работно облекло от горските работници, изпълнението на процедурите за безопасност и изискванията за извършване на горскостопански дейности.“ На всички лица които ще извършват добив на дървесина е извършен инструктаж и е изготвено „Приложение 1 – инструктаж за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд“ В насажденията в които се извежда сеч се поставя информационна табела и табела забраняваща достъпа на външни лица в сечището. Частично се констатира проблем със снабдяването на работниците с лични предпазни средства и защитно облекло.

III. Вид и количество на добитите продукти /включително недървесни горски продукти/ от горски територии – държавна собственост.

-Няма подадени заявления за ползване на недървесни продукти за текущата година. Ползване на НДГП не са предвидени в Горскостопанския план.

-През 2025 година площите на проведените сечи са в размер на 647 ха- по видове сечи данните са посочени в 1 ГФ, 5 ГФ;

-Няма залесявания и почвоподготовка през текущата година;

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
„СЕВЕРНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ“ ДП-ГАБРОВО
ТП ДЪРЖАВНО ЛОВНО СТОПАНСТВО „ВОДЕН - ИРИ ХИСАР“

-Не са използвани торове и химически пестициди.

IV. Здравословно състояние на /резултати от лесопатологични обследвания и лесозащитни мероприятия/

-По регистъра на сигналните листове в ТП ДЛС „Воден-Ири Хисар“ за 2025 има заведени сигнални листи: 1 бр. за гъботворка, 1 бр. за съхнене на мъждряк, 6 бр. за съхнене на черния бор и 9 бр. за съхнене на ясена;

-Има проведено лесопатологично обследване относно дъбовата листоврътка и педомерките-нямаме установени индивиди;

- Няма идентифицирани болести и вредители;
- Няма възникнали природни нарушения (ветровали, снеголоми, пожари и др.)
- Няма негативни въздействия от антропогенни дейности - напр. Атмосферно замърсяване, замърсявания от промишлеността;

V. Въздействие на горскостопанските мероприятия върху популациите от растителни и животински видове, почвите и водните ресурси.

□ След приключване на горскостопанските дейности през годината е извършена оценка на въздействието на изведената сеч върху ключови елементи на околната среда, съседни имоти и инфраструктура. От изготвените и представени оценки на въздействието може да се направят следните по общи констатации относно:

- Повреди по подраста в насажденията с извършена оценка не са установени;
- Повреди по оставащия дървостой – не са констатирани повреди над допустимите /над 2 % по брой от оставащите на корен дървета/;
- Създаване на условия за активиране на ерозионни процеси – не са констатирани предпоставки за активизиране на ерозионни процеси;
- Оставяне на мъртва дървесина в насажденията с изведени сечи – налична е мъртва стояща и лежаща дървесина;
- Водните ресурси на територията и/или в близост до насажденията – при наличие на водни течения са дефинирани мерки за опазване в листа за предварителна оценка;
- Въздействие върху съседни насаждения не са констатирани;
- Въздействие върху съседни имоти и инфраструктура – не са констатирани.

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
„СЕВЕРНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ“ ДП-ГАБРОВО
ТП ДЪРЖАВНО ЛОВНО СТОПАНСТВО „ВОДЕН - ИРИ ХИСАР“

□ От направените констатации са набелязани следните основни действия и мерки за намаляване на отрицателното въздействие: увеличаване на контрола при движение на превозни средства по горски автомобилни пътища.

VI. Мониторинг на ВКС 1.1. „Защитени територии и защитени зони”, включително мониторинг на ВКС.

Във връзка с мониторинга на ВКС 1.1. през 2025 г. регулярно беше проверявана страницата на РИОСВ Русе за новосъздадени защитени територии и/или зони, както и за ограничения в заповедите за обявяването им и изискванията на плановете им за управление. През 2025 г. промени не са отразени в официалната страница на РИОСВ Русе.

Поради липсата на изготвени и приети планове за управление на представените защитени зони служителите на ДЛС следят за неблагоприятни въздействия върху върху горските екосистеми в следствие на горскостопанските дейности, нарушаване на миграционни пътища на дивите животни, повишаване на риска от пожари, влошаване на благоприятното природозащитно състояние и др. През 2025 г. не са констатирани неблагоприятни въздействия върху ВКС 1.1.

През годината са извършвани системни наблюдения за недопускане на отрицателно въздействие върху ВКС на защитените територии и зони от извършваните горскостопански мероприятия. Разработени са формуляри за мониторинг на ВКС 1.2 – „застрашени, изчезващи ендемични видове” и ВКС 1.3 – „редки застрашени и изчезващи горски екосистеми”. Попълнени са формуляри за следните животински видове:

1. Мониторинг на ВКС 1.2. „Застрашени, изчезващи и ендемични видове”

Златка (*Martes martes*)

В района на ТП ДЛС „Воден-Ири Хисар” има поставени 30 бр. фотокапани. През 2025 г. не са заснети индивиди от вида златка.

Сокол орко (*Falco subbuteo* L.)

През 2025 г. не са констатирани гнездови находища на този застрашен вид.

Голям ястреб (*Accipiter gentilis* L.)

През 2025 г. не са констатирани гнездови находища на този застрашен вид.

Малък ястреб (*Accipiter nisus* L.)

През 2025 г. не са констатирани гнездови находища на този застрашен вид.

Малък креслив орел (*Aquila pomarina*)

През 2025 г. не са констатирани гнездови находища на този застрашен вид.

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
„СЕВЕРНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ“ ДП-ГАБРОВО
ТП ДЪРЖАВНО ЛОВНО СТОПАНСТВО „ВОДЕН - ИРИ ХИСАР“

Бухал (*Bubo bubo* L.)

През 2025 г. не са констатирани гнездови находища на този застрашен вид.

Черен кълвач (*Dryocopus martius* L.)

През 2025 г. са наблюдавани единични екземпляри от вида черен кълвач в отдел, но не е установено мястото на гнезденето.

Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*)

Среща се в района на стопанството.

Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*)

Среща се в района на стопанството.

Смок мишкар (*Elaphe longissima longissima*)

Наблюдавани са единични екземпляри в отдел, Основна заплаха за вида е безпокойството и преследването от човека.

През 2025 г. при провеждане на мониторинга на биологичното разнообразие е констатирано присъствието на следните защитени видове: пролетно ботурче-, орхидея пърчовка- горски бекас в отдел, черен щъркел в отдел и дива котка в отдел и

2. Мониторинг на ВКС 1.3. Критични концентрации на видове.

Благороден елен (*Cervus elaphus*)

При благородния елен мониторинга се извършва целогодишно. Най-масовите данни се получават по време на таксацията на дивеча – края на януари, началото на февруари при подходящи метеорологични условия и по време на сватбения период - септември. Данните от мониторинга показват добро здравословно състояние на популацията, слабо нарушена полова структура – с превес на женските (най-вече в ЛТУ „Воден“) и слабо нарушена възрастова структура. В ЛТУ „Воден“ сватбовищата са активни. Брачният период е удължен, поради нарушената полова структура. В ЛТУ „Ири Хисар“ половата и възрастовата структура е добра. Реална заплаха за спокойствието на вида, най-вече по границите на двата участъка са скитащите кучета. За да се осигури спокойствието на благородния елен, в брачния период се ограничават горскостопанските и селско стопанските дейности в районите с активни сватбовища.

4. Мониторинг на ВКС 2. „Екосистеми и мозайки от екосистеми на ниво ландшафт“.

При извършване на мониторинга на ВКС 2. са използвани документи, снимки и обход на територията и беше констатирано следното:

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
„СЕВЕРНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ“ ДП-ГАБРОВО
ТП ДЪРЖАВНО ЛОВНО СТОПАНСТВО „ВОДЕН - ИРИ ХИСАР“

- Планираните лесовъдски и стопански мероприятия осигуряват запазване на процента на лесистост на стопанството;
- Използваните лесовъдски системи поддържат видовото, възрастовото и структурното разнообразие в насажденията и на ниво ландшафт. Прилагат се природосъобразни лесовъдски системи в съответствие с особенностите на конкретното насаждение;
- повече от 5 % от територията на ДЛС „Воден-Ири Хисар“ са отделени за осигуряване на гори от основно представените горскодървесни видове, които са във фаза на старост (Old-growth forests);
- Спазени са екологични принципи и практики при планиране и извеждане на лесовъдските мероприятия. При провеждане на лесовъдски дейности се поддържат необходимото количество мъртва дървесина в насаждението, дървета с хралупи, единични и групи стари дървета;
- Насажденията на територията на ДЛС се възобновяват изцяло естествено. Прилагат се лесовъдски системи, които осигуряват естествено възобновяване;
- Не се допуска смяна на коренния дървесен състав;
- През 2025 г. на територията на ДЛС не са извършвани залесявания.
- Антропогенната фрагментираност на територията на стопанството не се е увеличила. При планиране на пътищата и инфраструктурата максимално е запазена целостта на ландшафта.
- През 2025 г. на територията на ДЛС няма възникнали пожари. Лесокултурните прегради, просеки и пътища се поддържат в добро състояние.

5. Мониторинг на ВКС 3. Екосистеми и местообитания на територията на ТП ДЛС „Воден-Ири Хисар“.

- **G1.7C41 Термофилни липови гори** - Наблюденията са направени в подотдели:
.....
Подотделите са включени в гори във фаза на старост. Насажденията са в задоволително здравословно състояние- липсва обезлистване, наблюдава се наличие на единични групи изсъхнали дървета. Няма данни за започнали сукцесионни и/или дегенеративни процеси.
- **G1.7A1 Степни дъбови (церови) гори** - Наблюденията са направени в подотдели:
..... . Насажденията са в задоволително здравословно състояние- липсва обезлистване, наличие на единични изсъхнали дървета и биотопна дървесина. Няма данни за започнали сукцесионни и/или дегенеративни процеси.

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
„СЕВЕРНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ“ ДП-ГАБРОВО
ТП ДЪРЖАВНО ЛОВНО СТОПАНСТВО „ВОДЕН - ИРИ ХИСАР“

- **Гори във фаза на старост** – Горите във фаза на старост представляват повече от 5 % от горските територии на ТП ДЛС „Воден-Ири Хисар“. Определени са със Заповед №183/30.12.2015 г. на и.д.директор на ТП ДЛС „Воден-Ири Хисар“ и Заповед № РД49-421/02.11.2016 г. на Министъра на земеделието и храните. Наблюденията са направени в подотдели: Насажденията са в задоволително добро здравословно състояние. Няма данни за започнали сукцесионни и/или дегенеративни процеси.

- **Мониторинг на ВКС 4 Екосистемни услуги от критично значение.**

Тези видове гори са много важни за предотвратяване на бедствия и критични ситуации. При мониторинга се обръща особено внимание на горите с водозадържащи и водоохранни функции. Стремим се да не допускаме отрицателно въздействие.

- **Мониторинг на ВКС 5 Основни потребности на населението.**

ТП ДЛС „Воден- Ири Хисар“ ежегодно работи за задоволяване на местното население с дърва за огрев. Всяка година се дава информация на кметовете на населени места за възможностите за задоволяване на нуждите на населението с дърва за огрев от държавните горски територии. Изготвят списъци кметовете и се доставят до домакинствата под контрола на горските служители.

- **Мониторинг на ВКС 6 Културни ценности.**

На територията на ТП ДЛС „Воден- Ири Хисар“ има много места с културно, екологично, икономическо и религиозно значение. Извършваме дърводобивни дейности в близост до тези места. Извършва се периодичен мониторинг с цел предотвратяване на негативните въздействия на тези гори.

VII. Социално икономически аспекти – промени в обществото и/или отношението им спрямо горските ресурси и дейности.

- През годината бяха направени срещи с кметово на населените места, свързани с дейността на стопанството и поставяне на проблеми от различно естество. Коментираха се въпроси относно нуждите на местното население от дърва за огрев и съответно снабдяването им. Запознаване на местното население и други заинтересовани страни с принципите на горската

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
„СЕВЕРНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ“ ДП-ГАБРОВО
ТП ДЪРЖАВНО ЛОВНО СТОПАНСТВО „ВОДЕН - ИРИ ХИСАР“

сертификация, че стопанисването на горски територии - държавна собственост от стопанството ще се осъществи по начин съчетаващ екологичните, икономически и социални ползи на горите.

VIII. Срещи с представители на местните общности, свързани със стопанисването на горите.

- Срещи с кметове на населените места с цел задоволяване на местното население с дърва за огрев. Проведени срещи с РСПБЗН – Разград, РСПБЗН-Исперих, РСПБЗН-Кубрат, РСПБЗН – Тутракан, РДГ – Русе във връзка с провеждането на мероприятия свързани със защита на горите от пожари.

IX. Оценка на ефективността и продуктивността на ловното стопанство.

- Основни предизвикателства за подобряване ефективността и продуктивността на ловното стопанство при спазване принципите на горската сертификация са насочени към балансирано и отговорно отношение в различни направления екологични, икономически и социални, които са обвързани с голям брой заинтересовани страни. За прилагане на принципите и критерии по горска сертификация е необходимо отстраняване на пропуски и по отговорен подход от служителите на стопанството, свързан с мониторинг на въздействието на горскостопански дейности и регулярен мониторинг на ГВКС.

02.03.2026 г.

Изготвил:

/ инж. Фатме Рефит – лесоинженер при ТП ДЛС
„Воден – Ири Хисар“/